

GERI IR BLOGI NUODĖMKLAUSIAI

/ 27 /

taip ir kitų profesijų žmonės, taip ir nuodėmklausiai gali būti dvejopi: geri ir blogi. O čia taip pat gali būti dvejopas jų gerumas ir blogumas: geri ir blogi penitentų nuomone, ir geri ir blogi pagal faktinę jų padėtį. Suprantama, jog dažnai šitie du požiūriai gali sutapti, bet dažniau jie nesutampa žiūrint to, kiek pajėgus yra penitentas objektyviai vertinti ir spęsti. Kadangi dauguma penitentų nedaug čia tenusimano, o visi yra linkę spęsti labai šį objektyviai, tai jų nuomonė apie nuodėmklausius yra klaidinga. Ką jie laiko geru, gali būti netikęs, o ką blogu - geras. Čia mes ir pasižiūrėkime, kokius nuodėmklausius penitentai laiko gerais ar blogais, o kokie geri ar blogi yra iš tiesų.

XX XXXXXXXXXXXXX

Pirmiausias nuodėmklausis yra vertinamas pagal išorę. Jeigu jis jaunas, linksmas, mandagus, gražiai moka pakalbėti, pataikauti, eidamas pro šalį nusišypsoti ar net užkalbinti - slapatijos tuojau pat pakrypsta į jo pusę, nors jo visiškai nepažintų ir jį pirmą kartą matytų. O jeigu prie to jis dar yra gražus, gražios eisenos, gražių mostų, visada švarus, gražios povyzos - penitentų ir jaunų ir senų neatsisauš. Visos tik tuo ir tegyvens: "Pas jaunąjį kunigėlį". Ir ne tik moteriškos puls, bet ir vyrai, ir jaunuoliai. Puls dėl to, kad jis gražiai žiūri, maloniai kalba. O noras pasikalbėti su tokiu trauks kaip magnetas ir vers daryti net kvailystes. "an pasakojo, kaip vieną tokį jauną kunigėlį buvo išimylėjęs vienas jaunuolis. O išimylėjęsiam ko gi reikia: dažniau

susitikti, susitikus paplepėti, kunigelis neišvairys. Bet visą laiką tik nueiti vien paplepėti nepadoru, kaip jūs sakote. Tad jis surado sau priežastį: nueiti išsiimti seneliui metriką. Sukaliojosi apie trobą, klausinėjo seserį, ką čia išgalvoti ir visas nušvątes sušuko: "Jau sugalvoju. Eisia segelei metriko". Ir nuėjo, ir persinešė, ir dabar, jau po daugelio metų, sako, tas metrikas tebesimeto, niekam nereikalingas. Dūgi, pirmiausia žmonės pasirenka pagal išorinę išvaizdą ir nusprendžia, jog tas jiems yra ar bus geres. O jeigu, priėjus prie langelio, taip ir pasitvirtina, tada sprendimas paderomas galutinai: tas geresnis ar už aną, ir už kitą. O kodėl geresnis? Kad malonus, kad niekada nebara, kad nieko nereikalauja, kad visada pagiria, kad visada duoda išrišimą, kad... Žodžiu geres ir viskas. Visada patenkina, visada su juo gerai išsina. Ir nesarmate jo, nes atrodo, linksmas suprantą linksmą, kad smarkus suprantą smarkų, kad kaip tu nebedarysi ir gyvenime ir čia prie klausyklos. ar tu šiočia ar tokia nuodėmę padarysi vis tiek. Ar tu tiek, ar tiek pasakysi - maža bedos. Ar tu į sieną nusisuksi, ar į bažnyčią nusigręši, ar stačiai jam į ausį nosį įkiši ir spjandysi į ją dešimtį minučių - vistiek. Nereikia čie jokių ceremonijų, jokių taisyklių žinoti. Pataikui - gerai, nepataikui - irgi taip pat.

O anas ne toks. Iškišai matosi, kad netikęs. Per bažnyčią eina lyg basai prarijęs: nė žvilgt. Visada susiraukęs, lyg nepatenkintas. Tau nednusišypsos, neprekalbins, nepagirs. Visada rimtas ir per rimtas. Labai jau davatkiškas. Klausyklon atsisedęs nesukubės tau padėti, o lauk jo, kol baigs kokius savo poterius. Paskui pasižiūrės pro langelį kaip į koki vilką. Iš karto tau šauna mintis į galvą: jau turbūt čie kas nors

negerai padaryta. Negerai jam atsiklaupsi prie langelio, negerai ir pasisuksi, negerai nuodėmės pasakoji. Visada jam kas nors neaišku, visada klausinėja. Visada aiškink ir pasakok nereikalingus dalykus. Pagyrimo nesulauksi. Tai jam išpažinties per retai eina, tai tingi, tai apsilėidi, tai vėl kas užkliuva. atgalios didžiausios. Pamoksiai vėl be galo: net sarmata pasidaro prieš kitas beklūpiant prie langelio. Ir mįslina žmonės, turbūt, kad aš čia kažkoks nusidėjėlis. Ir drebėk, kad iškrišimo ko gero gali negauti, jei nepataikysi pasakyti. Visada tave kumščinos, kad dūšios išganymo žiūrėtum, lyg tai taip jau svarbu būtų. Žodžiu nepakeliamas tipas.

Šią išivaizdavimą ir pavaizdavimą galima būtų dar pratęsti, bet jau pusę pamokslu pasakiau ir nebėra laiko kada tai daryti; reikia ir apie kitką pakalbėti. Žodžiu, žmogus kunigą veizduojasi pagal save, kuriasi su toki, kokio nori, su kuriuo perankiau susitvarkyti ar geriau pasakius, atlikti reikalus. Kaip matote, jam čia visiškai nerūpi pagrindinis dalykas: geras kunigo patarnavimas savo sielos išganymui, o grynai pašaliniai dalyka, kurie jam tarnauja visai kitam reikalui. Ir nors tame vadinamame "teigiama-jame" nuodėmklausyje nebūtų tų teigiamųjų savybių, o tik išorinės, kurios jam patinka dėl kitų sumetimų, jis jas į pirmą vietą ir iškiaša, nes jam perankios. Ir atvirksčiai. Tas vadinamasis "neigiamasis" nuodėmklausis gali turėti labai daug gerų savybių tam reikalui, dėl kurio jis ir yra klausykloje, bet žmogui jos nerūpi ir jis jį paskaito blogu. Žinoma, kunigo mandagumas, jo švelnumas, jo draugiškumas ir visi kiti bendruomeniškieji gerumai didelis dalykas ir kiekvienas stengiasi tokių savybių įsigyti. Tačiau kaip šiep žmonių, taip ir kunigų nevienodi

temperamentai, nevienodi charakteriai, nevienodi būdai ir tais dalykais vienas nuo kito skiriasi. Pagaliau gali būti nevienodi ir veikimo būdai, nevienodos priemonės tikslui pasiekti. Gali būti ir nevienodos supratimas. Bet tarp to nevienodumo būtų galima pasirinkti tuos, kurie labiau tarnauja pačiam svarbiausiam dalykui, geram išpažinties atlikimui, pasinaudojant save tobulinti ir šventinti, o ne maloniam pasikėlėjimui ar įsivylėjėlių bendravimui. Gerai, jeigu koks kunigas yra išmintingas, tuos dalykus suprantą. Tuo atveju jis sugebės panaudoti net ir ne visai vykusias penitento intencijas jo paties dvasiniam gerui. Bet ne visiems tai rūpi. Gali būti išoriškai labai patrauklių ir elgesyje labai malonių kunigėlių, kurie prie Dievo neveda ir nenuveda, nes patiems tas dalykas nedaug rūpi, o žmones vedovaudamiesi tais išoriniais su jais santykiais ir tariamu "geru" savo dvasinių reikalų sutvarkymu, save apgaudinėja.

○ Iš tiesų kaipgi čia turėtų būti? Koks turėtų būti laikomas geru nuodėmklausiu? Trumpai sakant toks, kuris mus vestų į gerą, į mūsų išganymą, prie Dievo. ○ Šitas vadinamas ne visada mums gali būti tik malonus, nes ne visada galima girti ir sukštinti, o neretai tenka ir įspėti, ir pataisyti, ir kai ko pareikalauti, ir kai ką įsakyti. Žmogui, suprantamam, tai nemalonu. Jeigu nebūtų tų vadinamųjų "Malonių" kunigėlių, kurie šių dalykų vengia, kad tik nepadarius nemalonumų penitentams, visi jie žanotų, jog tik taip tegali būti ir neiškotų kokios tai lengvesnės išėities. Kada gi yra galima pasinaudoti lengvata, kodėl nepasinaudoti? ○ nežiūrime dėl ko ir kas iš to seka, kad tas malonumas kainuoja labai dideliais dvasiniais nuostoliais. Čis neneigiamas, jog su penitentais būtų elgiama su kuo švelniausiai,

kuo teviškiausiai, bet penitentai labai dažnai kietumą, žiaurumą, nekorektiškumą išiuri ne ten, kur jis iš tiesų yra, o dėl to, kad jie nenori būti taisomi. Tuo būdu nuodėmklausio gerumas ar blogumas imamas matuoti ne pagal faktinį gerumą ar blogumą, o pagal saveip suprestą savo naudai išaiškintą ir pritaikintą. Paigi ne "gerieji" pagal daugelio nuodėmę nuodėmklausiai dažniausiai būna faktinai geri, net vedinamieji "blogieji" pagal penitentų nuomonę faktiškai nebūna blogi, o tik jiems nepatinkami dėl tam tikrų sumetimų, kurie nėra suderinami su tikrai geru savo dvasinių reikalų tvarkymu.

O aš jums sakau ir prašau gerai dėl savo pačių gero išidėmėti, kad nuodėmklausis tas tik tėra geras, kuris tikrai rūpinasi mūsų sielos išgynumu, tikrai jūsų gerėjimui, kuris tikrai nori jus sulaukyti nuo blogo ir vartoja visas jam prieinamas priemones: ir jūsų užjautimą, kada reikia, ir jūsų pagarimą, kada reikia, ir jūsų pagyrimą, kada reikia, nors jis jums atrodytų ar per rimtas, ir nekalbus, ir nerangus, ir nemandagus, ir turįs daug visokių kitokių, jums nepatinkamų trūkumų ir ydų. Blogas nuodėmklausis jums turi būti tas, kuris tik vaidina jus vedęs į dangų, o iš tiesų apmaukina jus bereikalingais gyrimais, aukštinimais, liaupsinimais, o saugojasi jums padaryti nemalonumų išpėdams, kad nestumėte nuodėmingas progas, kad kovotumėte su blogais savo išpročiais, kad sąžiningai eitumėte savo pareigas, siektumėte tobulumo ir šventumo, noro jis jums būtų labai simpatiškas, ir labai gražus, labai lipnus, labai malonus, kiekviename žingsnyje užkalbintų, dargi su jumis pasistumdyti nesidrovėtų. Duok, Dieve, kad nuodėmklausis ir gražus, ir

šventas, ir meilus, ir teisingas, ir švelnus ir griežtas gerame jus išlaikyti, ir užjauciantis ir tėviškai išpėjantis, ir jums rimtai gresinantis ir padedantis iš blogo išsivaduoti, bet tokią vaggą jūs savo kelyje sutiksite. Paprastai, kaip jūs visi esate žmonės, taip susitiksime tik ir su kunigais žmonėmis, kurie visada bus nevienodi pagal jūsų patikimą, bet lygiai nevienodi pagal savo pareigos atlikimą? Jums svarbu turi būti, tai kunigas jūsų atžvilgiu savo kunigišką nuodėmklausio pareigą atliktų ko geriausiai Dievo akyse, o mes neturime žiūrėti, kad jis būtų pats geriausias pagal jūsų supratimą. Ieškokitės sau nuodėmklausio pagal Dievo ir Bažnyčios supratimą, tai yra tokio, kuris yra faktinai geras, o ne geras pagal jūsų norus; venkite tokio, kuris Bažnyčios nuomone netikęs, nors jums stodytų tik prie žaidos pridėti. amen.

1967.2.25